

D/165/08.01.01.01/2024

Kunnanhallitus 5.8.2024 § 150

Päätös hankintoaikaisuvaatimukseen

ASIA: Päätös O&P Liikenne Oy:n 3.7.2024 tekemään oikaisuvaatimukseen koskien kunnanhallituksen 24.6.2024 antamaa päätöstä § 140 (Poissulkemispäätös koskien Uuraisten kunnan koululais- ja asiointikuljetusten hankintaa)

Oikaisuvaatimus

O&P Liikenne Oy on oikaisuvaatimuksessaan edellyttänyt, että kunnanhallitus oikaisee 24.6.2024 tekemänsä päätöksen § 140, jolla oikaisuvaatimuksen tekijän tarjous on suljettu pois Uuraisten kunnan (jäljempänä "hankintayksikkö") koululais- ja asiointikuljetusten tarjouskilpailusta koskien reittejä 1, 2, 3, 11, 12 ja 14. O&P Liikenne Oy on vaatinut päätöstä oikaistavaksi siten, että poissulkemista ei tehdä ja asiassa noudatetaan kunnanhallituksen 6.5.2024 tekemää hankintapäätöstä.

Liite: Oikaisuvaatimus Uuraisten kunnanhallitukselle.

Valmistelija/lisätietoja: peruspalvelujohtaja Jouko Nykänen, p. 040 589 1277

Kunnanjohtajan ehdotus: Kunnanhallitus hylkää O&P Liikenne Oy:n tekemän hankintoaikaisuvaatimuksen koskien kunnanhallituksen 24.6.2024 tekemää päätöstä § 140.

Perustelut

1. Tarjouspyynnöllä ja sen liitteillä vaaditut tiedot on tullut ilmoittaa riippumatta siitä, millä hankinta-asiakirjalla tietoa on vaadittu

Hankintalain 68 § 1. momentissa listatut tarjouspyynnön sisältöön liittyvät vähimmäisvaatimukset koskevat kyseisen lainkohdan sanamuodon mukaisesti tarjouspyynnön ja hankintailmoituksen lisäksi näiden liitteitä.

Hankintayksikkö on asettanut kaikki vaatimukset, joita hankintalain tarjouspyynnön vähimmäisisältöä koskeva 68 § edellyttää hankintailmoitukselta, tarjouspyynnöltä tai niiden liitteiltä. Sen sijaan merkitystä ei ole sillä, onko vaatimukset kirjattu tarjouspyyntöön vai tarjouspyynnön liitteisiin. Hankintamenettelyissä on tavanomaista, että tarjousta koskevia vähimmäisvaatimuksia kirjataan tarjouspyynnön liitteisiin.

Hankintalain 68 §:n 1 momentin 1) -kohdan mukaan tarjouspyynnössä, hankintailmoituksessa, ehdokkaille osoitetussa kutsussa tai niiden liitteissä on oltava tarjousasiakirjojen esittämistä ja muotoa koskevat muut vaatimukset. Hankintayksikkö on tarjouspyynnön liitteenä olleella tarjouslomakkeella määritellyt tarjouksen esittämistä ja muotoa koskevat muut vaatimukset. Täytetty tarjouslomake on ollut hankintamenettelyssä ainoa tapa jättää tarjous ja tullut O&P Liikenne Oy:tä sitovaksi tarjousasiakirjaksi tämän jätettyä tarjouksen.

2. Tarjouspyynnössä ei ole edellytetty, että tarjoajilla on käytössään vaaditut resurssit tarjouksentekohetkellä

Tarjouspyynnössä tai sen liitteissä ei ole edellytetty, että tarjoajilla olisi käytössään vaadittavat resurssit tarjouksentekohetkellä. Tarjouspyynnön liitteellä olleella tarjouslomakkeella on vaadittu, että jokaisen tarjotun auton osalta on tullut ilmoittaa tieto merkistä, mallista, käyttöönottovuodesta ja EURO-päästöluokasta sekä reitit, joille ilmoitettua kalustoa vaaditaan riippumatta siitä, onko tarjottu kalusto tarjoajan käytössä tarjouksentekohetkellä. Reittien 1, 2, 3, 11, 12 ja 14 osalta O&P Liikenne Oy on ilmoittanut tarjottavaksi kalustoksi ”Uusi hankittava ajoneuvo, Euro 3”.

3. Hankintayksikön on tarkistettava tarjouspyynnön mukaisuus ennen tarjoajan valintaa

Tarjousten valintaperusteeksi on ilmoitettu tarjouspyynnössä edullisin hinta. Hankintayksikön on kuitenkin hankintalain 79 §:n 1. momentin 1) -kohdan nojalla ennen tarjousten valintaa tarkistettava, että tarjous on hankintailmoituksessa ja hankinta-asiakirjoissa asetettujen vaatimusten, ehtojen ja perusteiden mukainen.

Hankintalain 74 §:n mukaan tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan tarjouspyynnössä ja muissa hankinta-asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintayksikön on suljettava tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset tarjouskilpailusta.

Tarjouslomakkeen ohjeiden mukaan vaaditut tiedot on tullut ilmoittaa jokaisesta tarjotusta autosta erikseen. Tarjoajien on vaadittu selkeästi ilmoittavan tarjouspyynnössä tieto auton merkistä, mallista, käyttöönottovuodesta ja tarjous on ollut tältä osin puutteellinen. Hankintayksikön tulee voida tarkistaa ennen tarjoajien valintaa, että esitetyt tarjoukset ovat tarjouspyynnön vaatimusten mukaisia tarjouspyynnöllä vaadittujen tietojen valossa. O&P Liikenne Oy ei ole ilmoittanut vaadittuja tietoja auton merkistä, mallista ja käyttövuodesta, joiden perusteella Hankintayksikkö voi varmistaa ennen tarjoajan valintaa, että tarjottu ajoneuvo täyttää tarjouspyynnön vaatimukset.

Tarjoajat ovat sitoutuneet tarjouspyynnöllä esittämään rekisteröintitodistusten tekniset osat tai vastaavat tiedot ajoneuvoista euro- ja päästöluokitusmerkintöjen tarkastamista varten ennen sopimuksen tekemistä. Tämä ei kuitenkaan korjaa puutetta sen osalta, että O&P Liikenne Oy ei ole ilmoittanut reittien 1, 2, 3, 11, 12 ja 14 osalta ajoneuvoa tarjouslomakkeella vaaditulla tavalla. Näin ollen Hankintayksiköllä on ollut velvollisuus sulkea O&P Liikenne Oy:n tarjous tarjouskilpailusta.

4. Tarjouksen olennaiseen muuttamiseen johtaneen menettelyvirheen korjaaminen

Tarjouspyynnön liitteellä 3 ”oppilaskuljetusten reitit” on jaettu reitit aamukuljetuksiin ja iltapäiväkuljetuksiin. O&P Liikenne Oy on tarjouksessaan sitoutunut järjestämään reitit 1, 2, 3, 11, 12 ja 14 yhdellä ajoneuvolla. Edellä mainittujen reittien kuljetusaikataulut ovat monelta osaa päällekkäisiä. Esimerkiksi reitit 1, 2 ja 3 ovat aamukuljetuksia ja reiteille kuuluvien koulujen alkamisajankohdat ovat päällekkäin. Samoin iltapäiväkuljetuksena toteuttavien reittien 11 ja 12 osalta koulujen päättymisajankohdat ovat kello 13:15 ja 13:30. Lisäksi reittien arvioidut oppilasmäärät vastaavat ajoneuvon täyttä tai lähes täyttä oppilaspaikkamäärää. Mainittujen syiden takia reittejä on tosiasiallisesti mahdotonta toteuttaa yhdellä ajoneuvolla.

O&P Liikenne Oy valittiin Hankintayksikön 6.5.2024 antamalla hankintapäätöksellä (kunnanhallitus § 89) kunnanjohtajan muutetusta esityksestä sopimustoimittajaksi valituksen kohteena oleville reiteille 2, 12 ja 14. Hankintapäätöstä perusteltiin sillä, että O&P Liikenne Oy on ilmoittanut luopuvansa tarjouksestaan reittien 1, 3 ja 11 osalta, joiden osalta

valituksi sopimustoimittajaksi tuli seuraavaksi edullisimman tarjouksen tehnyt Uuraisten Liikenne Ky.

Hankintalain 74 §:n 1 momentin mukaan tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan tarjouspyynnössä ja muissa hankinta-asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintayksikön on suljettava tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset tarjouskilpailusta.

Reittejä 1, 2, 3, 11, 12 ja 14 on ollut tosiasiallisesti mahdotonta toteuttaa yhdellä ajoneuvolla ja O&P Liikenne Oy:n tarjous koskien näitä reittejä olisi tullut sulkea tarjouspyyntöä vastaamattomana pois hankintamenettelystä.

Hankintalain 74 §:n 2 momentin perusteella hankintayksiköllä on mahdollisuus pyytää tarjoajia toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään tietoja tai asiakirjoja hankintayksikön asettamassa määräajassa. Edellytyksenä on, että menettelyssä noudatetaan 3 §:ssä säädettyjä periaatteita. Lainkohdan esitöiden (HE 108/2016, 74 §:n yksityiskohtaiset perustelut) mukaan lähtökohtana on tarjousten lopullisuus ja tarjoustensa tämentäminen ja täydentäminen olisi mahdollista, jos kyseessä on epäolennainen puute, ristiriita taikka virhe. Hankintamenettelyn asiakirjojen tämentämisessä ja täydentämisessä tulisi noudattaa ehdokkaiden ja tarjoajien yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, jonka mukaisesti tämentämis- ja täydentämismahdollisuus tulisi antaa samalla tavalla kaikille samassa asemassa oleville ehdokkaille tai tarjoajille.

Tarjouspyynnössä on kirjattuna, että tarjouskilpailusta suljetaan aluksi ne tarjoajat, joiden ei tekniset, taloudelliset tai muut seikat huomioon ottaen voida arvioida selviytyvän tarjouspyynnön velvoitteista.

Riittämätön kalusto tarjotuilla reiteillä on selkeä ja olennainen puute, jota ei voi korjata tarjousta täydentämällä ilman, että korjaus johtaisi tarjouksen kiellettyyn muuttamiseen tarjoustensa jättämisen määräajan jälkeen. O&P Liikenne Oy on tarjouspyyntöhetkellä sitoutunut toteuttamaan kuuden eri reitin kuljetukset yhdellä ajoneuvolla. O&P Liikenne Oy:lle sallittiin alun perin kolmesta reitistä luopuminen. O&P Liikenne Oy:lle on tällä tavoin sallittu tarjoustensa jättämisen määräajan jälkeen muuttaa tarjoustaan siten, että tämä voi tarjouslomakkeella ilmoittamallaan kalustolla suoriutua hankintasopimuksen velvoitteista. Tarjouksen jälkikäteisellä rajaamisella O&P Liikenne Oy:llä on ollut mahdollisuus muuttaa tarjoustaan siten, että alkuperäinen tarjouspyynnön vastainen tarjous on voitu saattaa tarjouspyynnön mukaiseksi.

Tarjouksen jälkikäteinen muutos on ollut olennainen ja sillä on ollut vaikutusta hankintalain 3 §:n mukaiseen tarjoajien tasapuoliseen ja syrjimättömään kohteluun, koska muutos on parantanut O&P Liikenne Oy:n tarjousta ja tämä on voinut rajata tarjoustaan ja valita sopivaksi katsomansa reitit alkuperäisellä tarjouksella ilmoitetuista reiteistä ilman, että muilla samoille reiteille tarjouksen tehneillä tarjoajilla olisi ollut vastaavaa mahdollisuutta. Hankintailmoituksella, tarjouspyynnöllä tai tarjouspyynnön liitteissä ei ole esitetty mahdollisuutta neuvotella tarjouksen sisällöstä tarjoustensa jättämisen määräajan jälkeen.

Hankintamenettely on toteutettu avoimella menettelyllä ja tarjoajien on tullut voida luottaa siihen, että tarjoustensa jättämisen määräaikaan mennessä jätetyt tarjoukset ovat lopullisia ja tarjoajien valinta tehdään perusteilla, jotka on ilmoitettu hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä liitteineen.

Edellä mainittujen seikkojen takia O&P Liikenne Oy:n tarjous koskien reittejä 1, 2, 3, 11, 12 ja 14 on tullut sulkea pois hankintamenettelystä.

Pykälä tarkastetaan heti kokouksessa.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkittiin, että tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Antti-Pekka Kotilainen ei esteellisenä osallistunut tämän asian käsittelyyn (HL 28.1 § 4. kohta). Simo Koskinen osallistui varajäsenenä tämän asian käsittelyyn.

Toimenpiteet: Ote: O&P Liikenne Oy, Markkinaoikeus, KPMG Oy